

Дзітмарытчыні і Мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦСЯ!

СЯБРЫ СУСТРАКАЮЦА Ў ТАШКЕНЦЕ

вядасці, такія праблемы, як роля пісьменніка ў барацьбе за сацыяльны прагрэс і свабоду народаў, класічна спадчына і нацыянальнае і інтэрнацыянальнае ў літаратуры і г. д.

Сёння ў Ташкенце пачынае сваю работу міжнародны літаратурны сімпозіум. Ён скліканы ў адзначэнне дзесяцігоддзя ташкенскай канферэнцыі пісьменнікаў краін Азіі і Афрыкі.

На сімпозіум запрошана вялікая група замежных пісьменнікаў, якія прадстаўляюць найбольш буйныя літаратуры Азіі і Афрыкі (Індыя, Пакістан, Японія, В'етнам, Турцыя, Іран, Алжыр, ААР, Ліван, Паўднёвая Афрыка, Сенегал), а таксама вядомыя дзеячы літаратуры Захаду і сацыялістычных краін.

У Ташкент для ўдзелу ў рабоце сімпозіума прыехалі таксама пісьменнікі Масквы, Ленінграда, саюзных рэспублік, савецкія і замежныя журналісты. Тэма сімпозіума — «Літаратура і сучасны свет». У дыскусіях і абмеркаваннях будуць закрануты, у пры-

сучасная літаратура, у тым ліку і ў літаратуры і г. д. Уздольнікі і гасці сімпозіума пазнаёмяцца з выдатнымі мясціцамі і новымі раёнамі сталіцы Узбекістана, сустрэнуцца з рабочымі і калгаснікамі рэспублікі, пабываюць у Самаркандзе і аглядаць гістарычныя мясціны старажытнага горада.

25 верасня яны прымуць ўдзел ва ўрачыстым скодзе, прысвечаным 525-годдзю да дня нараджэння вялікага ўзбекскага паэта і мысліцеля Алішэра Навая. У дні Ташкенскай сустрэчы адбудуцца пасяджэнні Пастаяннага бюро і выканкома Асацыяцыі пісьменнікаў краін Азіі і Афрыкі.

Ад беларускай пісьменніцкай арганізацыі ў рабоце міжнароднага літаратурнага сімпозіума прымаюць удзел Р. Барадулін, А. Варцінскі і Н. Пашкевіч.

Год выдання 37-ы
№ 75 (2241)
20 верасня 1968 г.
ПЯТНІЦА
Цэна 4 кап.

І ПЕСНІ, І СЭРЦЫ—ТАБЕ, ДАРАГАЯ СТАЛІЦА!

ДНІ БРЭСЦКАЙ ВОБЛАСЦІ У МІНСКУ

Фрагмент «Уз'яднанне» з тэатралізаванага шэсця па Ленінскім праспекце Мінска. Фота Ул. КРУКА.

Р. Шырма і Г. Цітовіч (злева) спрод уздольнікаў народнага хору палескай песні Пінскага гарадскога Дома культуры.

«Мясціну самату» выконвае ваякаўскі квінтэт хору настаўніцкай Брэста.

Уздольнікі народнай харавой капэлы Брэсцкага клуба чыгуначнікаў у адным з цэхаў Мінскага паліграфічнага камбіната імя Януба Коласа.

ІДЭ ПА ПРАСПЕКЦЕ ШЭСЦЕ

Сталіца Беларусі Мінск — у святочным убранні. Пальмянец чырвоныя сцягі, калышуча пунсовай флагаі. Афшы з эмблемай чырвонай гваздыкі павадаюць, што ў Мінску пачынаюцца гэтыя — лепшыя людзі Прыбужскага краю. Яны прыехалі ў сталіцу расказаць мінчанам пра новую лву свайго жыцця, пра поспехі, якімі сустракаюць працоўныя вобласці залаты колер Рэспублікі.

Дні Брэсцкай вобласці ў Мінску пачаліся цікава задуманым і вырашаным шостым гасцей па Ленінскім праспекце — цэнтральнай мастэральнай сталіцы.

...Гучыць сурова мелодыя «Свяшчэннай ваіны». Да помніка-абеліска ваінам Савецкай Арміі і партызанам Беларусі, што загінулі ў дні Вялікай Айчыннай ваіны, гасці ўскладаюць вянкi і букеты кветак. Гэта — таміць сэрца, даніна глыбокай павагі да тых, хто адстаў свабоду нашай Радзімы.

Ад плошчы Перамогі пачынаецца тэатралізаваны парад. Наперадзе калона сцяганосцаў. За імі кіраўнікі партыйных і савецкіх арганізацый, прадстаўнікі працоўных вобласці.

Па Ленінскім праспекце адна за адной ідуць прыгожа аформленыя аўтамашыны. Кожная з іх — старонка гісторыі вобласці. Тэатралізаваныя эпізоды расказаюць пра цяжкія мінулае і наш сённяшні мірны дзень.

Шэсце заканчваецца на плошчы Леніна ўскладаннем вяноў і кветак да помніка правядураў.

Урачыстае адкрыццё дзён Брэсцкай вобласці адбылося 17 верасня ў канцэртнай зале Беларускай дзяржаўнай філармоніі. У фэ — мора кветак, вясёлая, шчаслівая атмасфера. Дзеньчыты ў нацыянальных касцюмах урачыста мінчанам кветкі, памятнае значкі і паштоўкі. Тут жа, у фэ, можна набыць кнігі пра Брест, фотальбомы, сувеніры, зробленыя рукамі народных умельцаў.

У прыздмне веча — сакратар ЦК КПБ А. Смірнов, першы сакратар Мінскага абкома партыі І. Палакоў, старшыня Беларускага рэспубліканскага савета прафсаюзаў І. Макараў, загадчык аддзела арганізацыйна-партыйнай работы ЦК КПБ М. Полазаў, першы сакратар ЦК ЛКСМБ Г. Жабіцкі, намеснік старшыні Савета Міністраў БССР Р. Кісэль, камандуючы войскамі ЧВВА генерал-паўкоўнік І. Трацяк, загадчык аддзела культуры ЦК КПБ С. Маршалюк, міністр культуры БССР М. Міновіч, міністр замежных спраў БССР А. Гурьновіч, сакратары Мінскага абкома КПБ М. Лагір, А. Караткевіч, старшыня выканкома Мінскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных Д. Цябут, сакратары Мінскага гаркома партыі В. Лежалеў, У. Ляпцінскі, старшыня выканкома Мінскага гарсавета дэпутатаў працоўных М. Кавалеў і іншыя.

Цэпла сустрэлі прысутныя з'яўленне ў прыздмне дэлегацыі Брэсцкай вобласці, якую ўзначальвае першы сакратар абкома партыі У. Мікуціч. У яе складзе — лепшыя людзі прамысловасці і сельскай гаспадаркі, уздольнікі легендарнай абароны крэпасці-героя, партызанскага руху на Палесці.

Урачыстае веча адкрыў старшыня выканкома Мінскага гарсавета дэпутатаў працоўных М. Кавалеў.

Ад імя працоўных Мінска гасцей вітаў майстар гадзіннікавага заводу Г. Апановіч, сакратар Савецкага райкома камсамола І. Грамыка, віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР Кандрат Крапіва.

Дарагія нашы гасці са слаўнага горада Брэста і Брэсцкай вобласці, — сказаў Кандрат Крапіва. — Сардэчнае прывітанне вам ад навуковых работнікаў Мінска. Мы рады бачыць вас у сталіцы рэспублікі, рады пацуж аб ваіных дасягненнях, з якімі вы сустракаеце 50-годдзе БССР і Кампартыі Беларусі.

Прамоўца гаварыў аб цесных сувязях вучоных Мінска і Брэсцкай вобласці, у дзель навуковых сіл сталіцы Беларусі ў развіцці народнай гаспадаркі і культуры Брэсцкіх.

ЦЯПЛО НЕЗАБЫУНЫХ СУСТРЭЧ

Вялікая і разнастайная праграма Дзён Брэсцкай вобласці ў Мінску. Адбыліся сустрэчы пасланцоў Прыбужскага краю з калектывамі прадпрыемстваў, навуковых устаноў, будаўнікамі сталіцы. І ўсюды — гасціннае прыём. Шмат цікавага ўбачылі гасці на Паліграфічным камбінате, гадзінніковым і радыёзаводах, у політэхнічным і радыётэхнічным інстытутах, выдавецтве «Звязда».

Цэпла і сардэчна сустракалі паліграфісты народную харавую капэлу і танцавальны калектыў Брэсцкага клуба чыгуначнікаў. Кожнаму прадстаўніку Прыбужскага краю былі ўручаны кветкі — сімвал шчырасці і павагі і на добры ўспамін невялічкі сувенір — невялікі кніжачка беларускіх пісьменнікаў, якія толькі што выпусцілі ў свет камбінат.

Шкаваў была экскурсія па вялікіх і гасцінных цэхах прадпрыемства. Галоўны інжынер камбіната С. Сізенко і намеснік дырэктара П. Ліхтаровіч раскавалі, як працуе прадпрыемства, пазнаёмілі з лепшымі людзьмі паліграфічнага камбіната. Дружны калектыў Беларускай фабрыкі кнігі, адной з буйнейшых у краіне, штодзень выпускае 200 тысяч экзэмпляраў кніг і брашураў. А за год — 50 мільянаў.

У клубе паліграфічнага камбіната адбыўся ўрачысты сход. Гасцей шчыра вітаў работніца пераапліва-брашуравальнага цэха В. Пазняк, рабочы адрэткавага цэха Р. Лахнянкоў, дырэктар камбіната Р. Шаўчэнка і іншыя.

Сустрэча паліграфістаў з дэлегацыяй Брэсцкай вобласці скончылася канцэртам гасцей. Хораша, слаўна спявала народная харавая капэла Брэсцкага клуба чыгуначнікаў. Вось ужо чатырнаццаць гадоў радуе яна працоўных вобласці сваімі песнямі, сваім майстэрствам. За гэты час самадзейныя спевакі наладзілі больш як 500 канцэртаў. Іх задумваюць песні слухалі масківы і мінчане, працоўныя Прыбальтійскіх рэспублік і Украіны. Група салістаў капэлы з вялікім поспехам выступала ў ГДР, Чэхаславакіі, Балгарыі і Польшчы.

— Мы часта сустракаем з канцэртамі, — раскавае кіраўнік капэлы, заслаўлены арыст рэспублікі М. Шашчын. — Сустрэаемся з рознай аўдыторыяй, але цэльна, шчыра і ўвага мінчан вельмі каранул нас. На нашым шляху — добрыя ветлівыя тавары, сяброўскія пошкі рук і многа кветак. Такое не забываецца.

Хвалюючай была сустрэча брастаўцаў з выкладчыкамі, супрацоўнікамі і студэнтамі Беларускага політэхнічнага інстытута. Гасці з Пінскага гарадскога Дома культуры наладзілі канцэрт.

На гадзінніковым заводзе дырэктар прадпрыемства А. Казанцаў раскаваў брастаўчанам пра гісторыю завода і яго сённяшні дзень. Гасці пабывалі ў цэхах зборкі гадзіннікаў, а пасля экскурсіі выступілі перад рабочымі завода з канцэртам.

Вечарам, 18 верасня, у парку культуры і адпачынку імя Чалюсцінцаў адбылося масавае прадстаўленне «Беларусь — мая песня». Лепшыя калектывы мастацкай самадзейнасці Прыбужскага краю дэманстравалі сваё майстэрства, умение прыгожа і задумана спяваць беларускія народныя песні.

ЖЫВАЯ МОВА ФАРБАЎ І СВЯТЛА

Людзя ў гэтыя дні на выстаўцы жывапісу, скульптуры і графікі мастакоў Брэсцкіх, адкрытай у памяшканні Мінскага салон-магазіна. І гэта не дзіўна, бо ўзровень выстаўленых работ высокі.

Брэсцкія мастакі з любоўю ўгледваюцца ў гераічнае мінулае і ў сённяшні дзень родных мясцін. Роднаму гораду, яго працаўнікам прысвечаны работы мастакоў Э. Кўфію («Прыльвак», «Тамара»,

«СКУЛЬПТАР ХОМІЧ»

І. Фяцсавя («Партрэт хірурга П. Кананідзе»), К. Ламакіна («Зімовы Брест»). На выстаўцы многа пейзажаў. ...Лічыць лажыць снег, але зіма ўжо, здаецца, адступіла. Вяносева сонейка ўсё часцей прырываецца праз цяжкія, яшчэ па-зімоваму шэрыя хмары, саграе маладыя дрэўцы, абуджае іх ад сну, пшычотна гладзіць цёплымі праменьчыкамі тонкія іх галінкі, на якіх вась-вось паліць салодкі сок («Снег расце» К. Максімава). А вась зямля ўжо чорная, узараная — яна быццам чакае тыя першыя зэрні, якія саграе ў нетрах сваіх, даць ім моц, каб праклануліся яны да сонца, каб закаласілі ўрадлівымі нівамі («Ранняя вясна» В. Сабалеўскага, «Зацвітае вольха» В. Сабалеўскага). Ажывае лета са спякоўкай, з навалянцамі, з песнямі, якія плывуць да лёна-далёка па прастай, шырокай і ціхай вадзе Буга («Мая Брэсцкіна» П. Данелі). Вось — спачатку сгратакія і вясёлая, чырваняшчона і жаўтаволая, прыбраная ў залатыя каралі аналага лісця ў дзяжкі пацеры спелай рабіны («Восень», «Астры» Э. Кўфію, «Апошнія лісьце» В. Сабалеўскага, «Арабінка» Л. Карнінкі). І зноў зіма — з вон палазоў, музыка вясельяў, чыстыя блакітнага снегу («Зімовая казка» П. Данелі).

У лёгкім, ледзь серабрыстым каларыце напісана карціна малядога мастака І. Круаска. Постаці хлопчыкаў — лёгкія, якія — быццам успамін, які — закрыты вочы — заўсёды перад табой.

Зсім у іншым плане, з багатай сэнсавай нагруквай, вырашана работа Э. Кўфію «Манежнік». Гэта роздум пра тое, што адрыўнае чадавае ад бездушнай лаякі, хай сабе і апраўтай на апошній момант, хай сабе і з усмешкай, запалачанай у слаўнай міназорні, але ўсё ж такі лаякі, бо чалавек — гэта перш за ўсё сэрца, розум, цэльна.

Нашы ўдзельнікі пра Брэсцкіну цудоўна дапаўняе і другая выстаўка, адкрытая ў гэтыя дні ў памяшканні Беларускай дзяржаўнай філармоніі, — «Ардынаўская Брэсцкіна ў фатаграфіях».

Слаўныя справы, пра якія раскаваюць на работы прафесіяналаў і фотаматараў Брэсцкіх, гавораць самі за сябе. Вось народныя мсціўцы, што ў суровыя гады ваіны пайшлі ў ляс. Вось героі Брэсцкай цытадэлі. З усіх каншоў неабсяжнай нашай краіны прыязджаюць у Брест людзі, каб пакладзіць сцягам, пабытым кулямі і снарадамі. Мы бачым і гэтых людзей.

На фотаздымках мы бачым, як непазнавальна змянілася Брэсцкіна за пасляваенныя чвэрць стагоддзя. Развіваецца прамысловасць, сельская гаспадарка, прыходзіць новая магутная тэхніка на чыгунку. Вырастаюць будыні новыя навуковых устаноў, балыц, жылля. Квітне мастацтва Брэсцкіх, прафесіянальнае і самадзейнае, ядмае далёка за межамі нашай рэспублікі.

Пра ўсё гэта раскаваюць аб'едзе выстаўкі — мастацкая фота. Раскаваюць рознымі мовамі, але мы разумеем і тую і другую. Бо гаворка ідзе пра шчасце, пра радасць, пра подзвіг, пра велічю стваральную працу савецкага чалавека.

Пра ўсё гэта раскаваюць аб'едзе выстаўкі — мастацкая фота. Раскаваюць рознымі мовамі, але мы разумеем і тую і другую. Бо гаворка ідзе пра шчасце, пра радасць, пра подзвіг, пра велічю стваральную працу савецкага чалавека.

МІНЧАНЕ АПЛАДЗІРУЮЦЬ

Карэспандэнт газеты «Літаратура і мастацтва» папрасіў жыхароў сталіцы, якія сустракаліся з брастаўчанамі, падзяліцца сваімі ўражаннямі аб мастацтве гасцей. Вось што яны казалі:

Л. АЛЕКСАНДРОўСКАЯ, народная арыстка СССР:

— Так, брастаўчане любяць песню. Я гляджу на іх самадзейнасць, слухаю і захалляюся. Умеюць самадзейныя арысты працаваць, знайсці сваю сіджынку ў мастацтве. Ідуць упэўнена, і трэба сказаць — правільна. І наперадзе гэтага ўрачыстага шэсця я бачу добра знаёмых мя народнага арыста БССР С. Дрочына і заслужанага арыста БССР М. Шашчына. Зроблена імі многа. Гэта ж такая вясёлая культура выканання ў кожнага спевака капэлы. Чаруюць мяне многа салісты — І. Дры-

ГІЛНАЦЮ

Другі калектыў — «Спяваючыя электрыны» зараз рыхтуе цікавую праграму, якая ўмоўна называецца «Камсамол, романтика, гітара».

Жаночы ваякаўска-інструментальны ансамбль «Крынічка» яшчэ ў стадыі фарміравання. У яго рэпертуары беларускія народныя песні, творы беларускіх кампазітараў і паэтаў.

Есць у нас калектыў тэатралізаванага расказа і вельмі мабільнага, лёгкага на пад'ём група Васіля Прылічкі, якая нямомна працуе на вэсці. Ну, а ў перспектыве — тэатр «Смакероў». Ён нарадзіўся ў музычных выучылішч, і цяпер многія яго ўдзельнікі перавандравалі на берагі Сожа. Ражысёр тэатра — Генадзь Юзвенкі. Днямі пачаліся рэпетыцыі.

Наш лекцыі аддзел, ці больш правільна — літаратурна-музычны, папулярнае і прапагандавае класічную, савецкую і зарубежную музыку. Спачатку браліся за працейшыя тэмы, але паступова пачалі ўскладняць свае заданні. Падрыхтаваны і праведзены лекцыі-канцэрты «Апэліяната», прысвечаныя У. І. Леніну, «У бах нараджэння» — пра Савецкую Армію, пра яе людзей, пра гераізм і мужнасць. Музыказнаўца і рэжысёр Яўгенія Іконнікава прыступіла да работ над операй Ю. Мейтуса «Маладая гвардыя». Хочам паказаць яе ў канцэртным выкананні мінчанам у Дні Гомельскай вобласці. Літаратурна-налекцыі аддзел падрыхтаваў камерныя канцэрты «Вечар рускага рамана», «Мясціна саната», «Беларуская інструментальная музыка», «Беларуская ваякаўская музыка» і іншыя. Наша канчатковая мэта ахапіць, прашу прабачыць мяне за канцэртнае слова, які маюць больш слухачоў. Нам хочацца, каб людзі разумелі музыку, каб яна несла ім радасць, узбагачала іх духоўны свет. А гэта магчыма толькі тады, калі кожны канцэрт будзе праходзіць на высокім прафесіянальным узроўні, калі праграма кожнага канцэрта будзе старанна прадумана і падрыхтавана. Да гэтага мы імкнемся.

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

— Калі ласка. Зараз у нас працуе больш як сто чалавек — шэсць эстрадных брыгад і тры лекцыійныя. Пакуль яны ў розных стадыях гатування. Але павінен сказаць, што ўсе калектывы творча не падобны адзін на аднаго.

У маладзёжнай брыгадзе Л. Калашнікова прадстаўлены ўсе жанры эстраднага мастацтва. Усе працуюць сур'эз і з запалам. Нумары вызначаюцца добрым густам і ары-

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

— Калі ласка. Зараз у нас працуе больш як сто чалавек — шэсць эстрадных брыгад і тры лекцыійныя. Пакуль яны ў розных стадыях гатування. Але павінен сказаць, што ўсе калектывы творча не падобны адзін на аднаго.

У маладзёжнай брыгадзе Л. Калашнікова прадстаўлены ўсе жанры эстраднага мастацтва. Усе працуюць сур'эз і з запалам. Нумары вызначаюцца добрым густам і ары-

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

— Калі ласка. Зараз у нас працуе больш як сто чалавек — шэсць эстрадных брыгад і тры лекцыійныя. Пакуль яны ў розных стадыях гатування. Але павінен сказаць, што ўсе калектывы творча не падобны адзін на аднаго.

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

НА ДРУГІМ ГОДЗЕ ЖЫЦЦЯ

Гомельская абласная філармонія.

Яна створана крыху больш чым год назад. Пра сённяшні дзень філармоніі, пра яе клопаты і радасці, пра гісторыю яе стварэння ў гутарцы з нашым карэспандэнтам раскавае дырэктар Андрэй Бабылькоў.

— Філармоніі вашай адзін год. Ураст, скажам прама, дзіцячы. Напэўна, будзе правільна, калі вы пачнеце свой расказ з самага пачатку.

— Я маю паміць усё так свежа, што я, бадай, мог бы расказаць гісторыю стварэння філармоніі дзень за днём. І кожны дзень быў у нейкай меры бітвай за філармонію. Хоць, павінен адразу сказаць, нам ахвотна дэлемагалі партыйныя і савецкія арганізацыі. Але цяжка было ўжо хоць бы таму, што ніхто яшчэ дастаткова выразна не ўяўляў сферу і размах дзейнасці абласной філармоніі, таго карыснага дзеяння, якое яна прынесе. Так, так, ніхто не думаў, што праз год ужо немагчыма будзе ўважць сабе горад без афіш філармоніі, які і без тэатра аб тэле-студыі.

— Як мы пачыналі? Нас было пяць чалавек. Але мы жылі незвычайна, верай і энтузіястам. Яны нам і сцяцілі на шляху. Мы спыталіся заявіць аб сабе, стаць карыснымі і патрэбнымі. І вясной, калі на Гомельшчыне пачалася сярба, мы з маладымі ўдзельнікамі мастацкай самадзейнасці, студэнтамі музычных выучылішч стварылі невялікую канцэртную брыгаду, якая выехала ў самыя далёкія сёлы вобласці.

— Але пара было думаць і аб стварэнні вялікага прафесіянальнага калектыву. Неваліліся клопаты аб транспарце, аб памішанні, з боем адвалялі ў Палаца культуры работнікаў бытавога абслугоўвання пакой пад самым дахам. Выраслі стэрэжыны машыны, адрамантавалі яе.

— Я дазволіў сабе спыніцца на некаторых гаспадарчых клопатах, таму што ад іх многае залежыць.

— Каб зацікавіць людзей, сабраць творчы калектыў, мы выступілі па Гомельскім тэлебачанні, далі аб'яву ў газеце «Савецкая культура». Доўга чакаць не давялося. Да нас хлынуў — менавіта хлынуў патак прашоў. І патак не вельмі чысты, калі можна так сказаць. Трэба было выбраць самае лепшае, самае цікавае, адмесці ўсялякую халтуру. Не жаль, мы былі вельмі нявольныя, забягаючы наперад, скажам, што потым нам давялося расплачвацца. Але разам з тым, з кім неўзабаве мы без жальна рассталіся, прыйшлі да нас цікавыя калектывы, таленавітыя выканаўцы. Яны стварылі добрую славу нашай філармоніі, і за гэта мы ім будзем заўсёды ўдзячны. Можна назваць салістку Тамару Зайчэву, музыкантаўцаў Волгу і Аркадзя Скрыпнічкі і многі іншыя. За першыя чатыры месяцы мы абслужылі 50 тысяч гледачоў.

— Так мы пачыналі...

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

— Калі ласка. Зараз у нас працуе больш як сто чалавек — шэсць эстрадных брыгад і тры лекцыійныя. Пакуль яны ў розных стадыях гатування. Але павінен сказаць, што ўсе калектывы творча не падобны адзін на аднаго.

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

— Калі ласка. Зараз у нас працуе больш як сто чалавек — шэсць эстрадных брыгад і тры лекцыійныя. Пакуль яны ў розных стадыях гатування. Але павінен сказаць, што ўсе калектывы творча не падобны адзін на аднаго.

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

— Калі ласка. Зараз у нас працуе больш як сто чалавек — шэсць эстрадных брыгад і тры лекцыійныя. Пакуль яны ў розных стадыях гатування. Але павінен сказаць, што ўсе калектывы творча не падобны адзін на аднаго.

— А што, калі мы зробім невялікі рынак, які кажуць спартсменамі, і прыядзем адразу да сённяшняга дня філармоніі?

— Калі ласка. Зараз у нас працуе больш як сто чалавек — шэсць эстрадных брыгад і тры лекцыійныя. Пакуль яны ў розных стадыях гатування. Але павінен сказаць, што ўсе калектывы творча не падобны адзін на аднаго.

НА ДРУГІМ ГОДЗЕ ЖЫЦЦЯ

Гомельская абласная філармонія.

Яна створана крыху больш чым год назад. Пра сённяшні дзень філармоніі, пра яе клопаты і радасці, пра гісторыю яе стварэння ў гутарцы з нашым карэспандэнтам раскавае дырэктар Андрэй Бабылькоў.

— Філармоніі вашай адзін год. Ураст, скажам прама, дзіцячы. Напэўна, будзе правільна, калі вы пачнеце свой расказ з самага пачатку.

— Я маю паміць усё так свежа, што я, бадай, мог бы расказаць гісторыю стварэння філармоніі дзень за днём. І кожны дзень быў у нейкай меры бітвай за філармонію. Хоць, павінен адразу сказаць, нам ахвотна дэлемагалі партыйныя і савецкія арганізацыі. Але цяжка было ўжо хоць бы таму, што ніхто яшчэ дастаткова выразна не ўяўляў сферу і размах дзейнасці абласной філармоніі, таго карыснага дзеяння, якое яна прынесе. Так, так, ніхто не думаў, што праз год ужо немагчыма будзе ўважць сабе горад без афіш філармоніі, які і без тэатра аб тэле-студыі.

— Як мы пачыналі? Нас было пяць чалавек. Але мы жылі незвычайна, верай і энтузіястам. Яны нам і сцяцілі на шляху. Мы спыталіся заявіць аб сабе, стаць карыснымі і патрэбнымі. І вясной, калі на Гомельшчыне пачалася сярба,

Вечары паэзіі для мінчан даўно сталі звыклымі. І тым больш прыемна было бачыць на прыступках філармоніі натоўп людзей. І чуць «Ці ёсць лішні білець?» Лішніх білецкаў не было...

Сёння ў канцэртнай зале гушчэй вершы Блока, Ясеніна, Еўтушкіна. Іх выканаўца — беларускі чытальнік Сяргей Сакалоў. Падбор вершаў кожнага паэта вельмі ўдумлівы і разнастайны. У гэтым — імкненне даць слухачам самае поўнае ўяўленне аб паэтах і аб іх творчых пошуках.

Блок. Тут і ўрнуўся з цыкла «Вершы аб Прыгожай Даме», «Вольныя думкі». Калі слухачы гэтыя вершы, нібы бачылі тужлівыя вочы паэта, адчуваеш яго смутак, імкненне схвацца ад грубага і бруднага жыцця, адчуваеш бланкаўскі боль, адзіноту, надзею.

І вось — разалюцаны! Усім сэрцам Блок прымае яго. І яе велічыню наступ гучыць у радках паэмы «Дванаццаць»:

В очи бється
Красны флаг.
Раздзіраецца
Мерны шаг...

Удала сплалучае Сяргей Сакалоў чытанне вершаў з музычным суправаджэннем. Напрыклад, «Ліст да жанычын» Ясеніна пачынаецца мелодыйнай Чайкоўскага. Крыху журботная музыка настройвае слухачоў на Ясеніна і да, на яго трыгунчыю і неспакойную любоў да Расіі з яе вераснёўскім клёнам і стромкімі бярозкамі. Пудоўным было выканенне вершаў з цыкла «Русь адыходзячая», «Персідка мегіна», урыўкі з паэмы «Ганна Стэфанія».

І, зразумела ж, пра просьбе слухачоў — «Сабаку Качалава», «Гой ты, Русь», «Клён ты мой апалды», «Чорны чалавек». Удзячна пласкае ў ладоні студэнцкага галёрна, апладурае партэр...

І ў завяршэнне вечара — вершы Яўгена Еўтушкіна: «На Пячоры», «Адзінота», «Багада пра кілобасу», «Ідуць беляныя снягі» і інш.

У зале многа моладзі. Вельмі прыемна бачыць яе цягу да паэзіі. І абавязка чытальніка ўзяць на сябе ролю старэйшага сябра і настаўніка, працягнуць маладзёбым руку і павесці іх за сабой у бліжэйшую краіну паэзіі.

Калі ўсё развілася і дзіўныя запанавала ў зале, мы сустрэліся з Сяргеем Рыгоравічам. І, канечне, гаворка пайшла аб паэзіі, у прыватнасці, аб паэзіі беларускай.

— Шкада, што беларуская паэзія, асабліва маладая, яшчэ мала вядомы слухачу, — беднаву Сяргей Рыгоравіч. — А ў нас ёсць свае Еўтушкіны і Друніны. Трэба шырока прапагандаваць вечары беларускай паэзіі, арганізоўваць і сустрэчы з маладымі паэтамі. Слова за нашым радзім, талованым друкам, ну і мы таксама ў бакі не будзем. Ужо цяпер у мяне ёсць праграмы з вершаў беларускіх паэтаў.

Я спыталася аб планах на будучае.

— Да свята рэспублікі я разам з рэжысёрам Яўгенія Барысаўскага Гарт стаўлю кампазіцыю «Беларускі галасы». Рыхтую таксама «Балоду пра чатырох заложнікаў» і «Балоду пра маці» А. Куляшова, «Шчасліва далейшы» і «Партыя» М. Танка, урывкі з паэмы П. Труса «Дзесяты падмурак» з музычным суправаджэннем.

Да стагоддзя Уладзіміра Глыба Леніна рыхтую кампазіцыю «Самы чалавечы чалавек». Сюды ўвойдуць усмешны сучаснікаў Леніна, і паэма Горана «Чалавек». Яшчэ трэба шмат працаваць над творамі, над тэхнічнай выканання, каб усё дагучыла, злілося ў адзінае цэлае. Запланавана шмат паездак па Саюзе: Масква, Чыта, Хабаўск, Сахалін, Камчатка. Гэта вельмі пачаснае і аднадушнае ў нашай краіне з творамі беларускіх пісьменнікаў.

Н. СЕЛІВЕРСТАВА.

КАЛІ ПРЫХОДЗІЦЬ СТАЛАСЦЬ

Сяргею АДАШКЕВІЧУ — 50 гадоў

У Мінск прывяла нас з Сяргеем Адашкевічам адна дарога — дарога вайны, дарога перамогі. Горад ляжаў у руінах. Разбураны, страшны. Колькі верст схадзілі мы з Сяргеем па сілчаных мінскіх вуліцах... Мы вернілі ў будучыню. Вернілі, што ўсе пакуты засталіся заду, а зараз галоўнае — праца. Было, яму тады дваццаць пяць.

Пляч з іх Сяргей трымаў у руцях вінтуючы, і гэта не магло не пакінуць следу — многа даялося пачынаць навава. Гэта было вельмі цяжка. Але калі ты малады, хіба пахлохачаць цябе! Ты больш, хіба спрод тваіх настаўнікаў — сам Міхал Арнадзевіч Кезін, спрантыкаваны майстра скульптуры, чупы педагога і чалавек.

З тых часоў Сяргей Адашкевіч праце настойліва, многа. На яго творчым рахунку — афармленне клуба імя Дзяржынскага, скульптуры на вярках дамоў, на Прывазальнай плошчы — сімвал адукацыі Мінска. Сяргей будынкаў сталіцы, у афармленні якіх браў удзел скульптар, — педагогічны інстытут, Сувораўскае вучылішча, галоўны паштамент.

Сёння Адашкевічу пяцьдзесят. Ён нехадзіць па тых самых вуліцах, якія нехадзілі ў руінах. Сёння на іх не знойдзеш і следу вайны. Але ён застаўся, гэты след. У памці мастана. Можа кірава таму Сяргей Адашкевіч так часта звартаецца ў творчасці да мінулага. Звартаецца як сталы мастак, у якога ўсе падставы гаварыць пра трагедыю перажытага.

Ён прыслухае свае творы гераічнаму змаганню народа супраць ворагаў

Павел БЕЛІВУСАЎ, скульптар.

Б АЯВІЯ лодзігі, напружана мірнае праца камсамольцаў, іх самаадданасць і гераізм, самаахвотнасць дзеля вялікай мэты і перамогі — адна з вядучых тэм савецкага вывучэннага мастацтва. Незабывае камсамольскае юнацтва старэйшых мастакоў! І сёння яны душою тая сямья хлопцаў, што ў легендарных дзеячых «з Будзённым хадзілі», што ў трыццаці стваралі індустрыю маладой савецкай краіны або на рабках рыхвалі сябе да службы народу. А ў іншых камсамольскае юнацтва прайшло ў партызанскіх засадах і падполлі Вялікай Айчыннай вайны.

Некалі ішчэ Ю. Пэн, вольны намалёў мастак, натхнены народжаным Вялікім Кастрычнікам новым жыццём Беларусі, стварыў лантэ «Шавец-камсамалец». Гэта было ў 1925 годзе. А ў сярэдзіне трыццаціх з'явіліся карціны Г. Бржазюўскага і В. Волкава — пра маладыя кадры маладой беларускай прамысловасці.

Паэзія, калі наша мастацтва набрала ўжо сілу, нарадзіліся серыі партрэтаў маладых герояў барацьбы і працы, створаныя З. Азгурам.

Падзігі маладых беларускіх партызан апеты жыццяніцкі Я. Ціхановіч («Партызаны ў разведцы»), Ул. Сухаверхавым («Зэ родную Беларусь»).

Пакуцём радасці мірнага жыцця і мелодыі прамеянацца пелютны В. Жолтак «Зіма прыйшла» і А. Волкава «У школу». Клопаты камсамольцаў пра аднаўленне зруйнаванай вайной гаспадаркі, натхненна праца маладых нашых сучаснікаў адлюстраваны ў работах Я. Красоўскага «Сталеіцейшкіх МТЗ», В. Волкава «Студэнты», С. Раманава «Вучня лесаліснага цэха».

Я называю толькі асобныя са шматлікіх твораў беларускіх мастакоў, прысвечаных моладзі, камсамольцам. Зразумела, далёка не ўсе са створаных нашымі майстрамі тэмы прадстаўлены на рэспубліканскай юбілейнай выставе «50 гадоў ВЛКСМ» у Дзяржаўным мастацкім музеі БССР, хоць выстаўка рэспубліканскай і аснову экспазіцыі складалі работы, вядомыя гады. Нельга не сказаць таксама, што ў гэтыя вайны многа значных твораў нашых мастакоў загінулі. І усё ж, знаёмчыся з паказаным на гэтай выставе, глядаць даволі ясна прасочвае на карцінах, скульптуры, графіцы ўсе этапы шляху беларускага камсамольства.

Грамадзянская вайна... Пра яе — «Беларусь За ўладу Саветаў» Н. Воранава, «Міхал Васільевіч Фрунзе» Л. Асцядоўскага, «Этапы вялікага шляху» В. Арачэва... Вялікая Айчынная вайна... Пра яе — «Герой Брэсцкай крэпасці» і «Юны партызан» Я. Зайцава, «Клятва» І. Стасевіча і «Нарачанскія баяны» І. Давідовіча.

Сённяшні дзень нашай моладзі... Пра гэта — «Юнацтва» Л. Асцядоўскага і «Песня» М. Савіцкага, «Лён В. Байцуня і «Дарога на Лаўсанбуд» М. Кірзева, «Чырвоная каф» Л. Шчэмельва і «Я ў Прыбалтыцы» Л. Дудэ-

рэнкі, «Насадка кухталёў» Г. Папаўскага і «Двое» Г. Вацкіна... Як бачым, побач з даўно знаёмымі тэмамі, рэакцыя на выстацы і новых работ, што выстаўляюцца ўпершыню.

Вось адна з іх. Яна быццам і не кідаецца ў вочы. У ёй, на першы погляд, нічога асаблівага — проста эпізод з вайнага мінулага. Але карціна хваляе...

Гэта палатно Р. Кудрэвіч «Сорак першы год. Праз родныя мясціны». Яно не прагледзе на фармальны, тэхнічны адрыскі. Стрымане па каларыце. Простае па кампазіцыі.

Але ўгледзецца ў твар дзвючынны на пры-

бальцы Л. Дударыні, «Насадка кухталёў» Г. Папаўскага, аўтары як бы спыніліся на паўдароце да здзяйснення задуманага.

Дарога на Лаўсанбуд магла б быць і дарогай на любую іншую новабудову. Тут не знойдзена нічога асаблівага, менавіта «лаўсанбудскага» ў самым настроі твора. «Чырвоная каф» — прыгожа напісаная палатно, якому не хапае выразнага пакуцця: ў стомленых постаці дзвючынны — уяўная значнасць; наўрад ці ўдала каму пэўна акрэсліць настроі гераіні карціны. Такая сама ўяўная значнасць і ў «Насадцы кухталёў». У цяжка задуманым аўтапартрэце «Я ў Прыбалтыцы» Л. Дударыні таксама шмат недагаворанага і ў жыццёва, і ў настраі персанажа.

Мабыць, так здарылася таму, што мастакі, якіх ужо шчыра кажуць, не называюць мастакамі, якіх затрымаліся на парозе стадыі. Таго заводу, той энергіі, з якой яны шукалі «сваю мову» ў мастацтве, ім быццам не хапіла, як толькі яны сутыкнуліся з неабходнасцю выказаць «свой эмацыя».

У гэтым сэнсе зусім малады А. Валатоўч пайшоў далей, чым яго больш сталыя калегі. Сваёй карцінай «Проводы ў армію» лічы сабе і не ўсім дасканалей па жыццёва, не ва ўсім безадкорнай па характарыстыках персанажа, ён павердаў, што паглыбленне ва ўнутраны свет персанажа, палмацаванне веданнем сучаснай мовы мастацтва, прыводзіць да спраўданага, а не ўяўнай значнасці эмацыя.

Вялікі крыўда, але я вымушаны сказаць словы, якія, можа, і не хацелася б гаварыць: ці не ад неўмення заўважваць цудоўнае ў жыцці, ці не ад душыўнага пасінакці востра халоднасць у палатнах... Мабыць, варта прыгадаць добра вядомую ісціну: асаюшны «эпікуры», навучышчыся «рабці» карціны, нельга забываць, што мастацкі зор не можа быць кнэвапакуцтвам, без вострага адчування мастаком партрэтаў і расказаў менавіта пра гэта, а не пра што іншае, без унутранай узраўнанасці, якая дае апабозі штуршок да працы. Вось гэты востры неабходнасці менавіта так і менавіта пра гэта гаварыць не адчуваецца ні ў «Чырвоным каф», ні ў «Насадцы кухталёў», ні ў «Я ў Прыбалтыцы». Хоць у меншай меры, але сказанае датычыць і «Дваіх» Г. Вацкіна, усё ж сагрэты ўнутрым цяплом, з пэўнай акрэсленасцю пакуцця персанажаў.

Куды больш поспехаў дасягнулі маладыя мастакі ў жанры графікі.

Вось, скажам, серыя літаграфій І. Лашкова «Мінскае паравознае дэпо» — дыпламаная работа селітэнага выпускніка Беларускага дзяржаўнага тэатральна-мастацкага інстытута. Ён сказаў сваё першае слова ў мастацтве, але слова — важкае. Тры лісты, кожны з якіх — саебаслівы трыптыч, прысвечаны гісторыі, разалюцанай барацьбе рабочых-чугуннікаў, сённяшнім іх працоўным поспехам. Дынамічныя па кампазіцыі, дакладныя па малюнку, усё шэсць сюжэтаў І. Лашкова — быццам графічная паэма, напружа-

дэсятка гадоў. Але Альфрэд Шутаў не задаволены сабою: зроблена мала, да крыўднага мала.

І я зразумеў, чаму Альфрэд прыхапіў з сабой у лес баян. Ён не можа разлучыцца з ім і на некалькіх мінут, як рыба з вады, чалавек з паветрам.

На адной з палатны мы застылі, уражаныя рымонтам кур'юсі, пераліваўся рознымі колерамі пахі, настоены на лясным водары, туман. На траве і кустах серабрылася роса. Над галавою павяняла, ледзь чуцна перахвалілася дубы, недзе побач нудотна трымчыў асінік.

За Асіноўку, у густой лесе, надрываўся драч, вясёла шукалі берасціны, зніклі мільянаўкі. Не чуцьча было толькі салаўі і зялёлы: яны маўчаць на зыходзе лета.

Раптам Альфрэд усхваляваўся на загаварыў пра сваё запаветнае — пра песні. Яму ўжо хацелася іграць, падбіраць галасы, працаваць з хорам...

Неўзабаве мы размыліся, шукаючы грыбы. А я ўсё думаў, якая ў Альфрэда чулая, паэтычная душа. Музіцы, усё лясныя творы мастацтва зараджаюцца спачатку востр ад такога здзіўлення і захвалення ўбачаным, калі многа рад чуцьча і бачанае паўстае перад табой на ўсёй сваёй чысціні і першароднасці. Тады абдукаюцца самыя тонныя і глыбінныя сардэчныя струны, і тады на свет з'яўляецца то запаветнае слова, зольныя загалі крыўду, то мелодыя, што ўзраўнае чалавечыя сэрцы.

У Альфрэда ж папрацілася на свет песня...

Я не ведаю і нават не ўяўляю, як пшанца музыкі і стварэння песні. Не ведаю, як стварае іх і Альфрэд Шутаў. А напісаў ён іх німаля. І болейшчэ з іх пахпаілі людзь. Мелодыя яго «Брэсцкага вала» стала паэтычна абласнога радзім і забаваняна. Ведуючы і спяваючы на Брэсцкім яго песні «Дзе ты, лета гарачае?» на сло-

дэсятка гадоў. Але Альфрэд Шутаў не задаволены сабою: зроблена мала, да крыўднага мала.

І я зразумеў, чаму Альфрэд прыхапіў з сабой у лес баян. Ён не можа разлучыцца з ім і на некалькіх мінут, як рыба з вады, чалавек з паветрам.

На адной з палатны мы застылі, уражаныя рымонтам кур'юсі, пераліваўся рознымі колерамі пахі, настоены на лясным водары, туман. На траве і кустах серабрылася роса. Над галавою павяняла, ледзь чуцна перахвалілася дубы, недзе побач нудотна трымчыў асінік.

За Асіноўку, у густой лесе, надрываўся драч, вясёла шукалі берасціны, зніклі мільянаўкі. Не чуцьча было толькі салаўі і зялёлы: яны маўчаць на зыходзе лета.

Раптам Альфрэд усхваляваўся на загаварыў пра сваё запаветнае — пра песні. Яму ўжо хацелася іграць, падбіраць галасы, працаваць з хорам...

Неўзабаве мы размыліся, шукаючы грыбы. А я ўсё думаў, якая ў Альфрэда чулая, паэтычная душа. Музіцы, усё лясныя творы мастацтва зараджаюцца спачатку востр ад такога здзіўлення і захвалення ўбачаным, калі многа рад чуцьча і бачанае паўстае перад табой на ўсёй сваёй чысціні і першароднасці. Тады абдукаюцца самыя тонныя і глыбінныя сардэчныя струны, і тады на свет з'яўляецца то запаветнае слова, зольныя загалі крыўду, то мелодыя, што ўзраўнае чалавечыя сэрцы.

У Альфрэда ж папрацілася на свет песня...

І ПАПРАСІЛАСЯ ПЕСНЯ ў СВЕТ...

Старанна абягаючы пагоркі, ціха праіраецца нізінамі між сітнягоў ды аеру невялічкая рачулка Асіноўка. У кіламетрах дзевяці ад Брэста яна неспадаўна сустракаецца з Мухаўцом, жыўчыя яго каламутную плынь. А на абсягу між гэтымі рэкам, большай і меншай, размясцілася хоць і не вельмі спакусліва, але даволі ладная дзялянка змежанага лесу. Звычайна тую дзялянку мінаюць, маўляў, і месца не бог ведае якое грыбное, і спааснава Усё скрозь вакольнай дзят-ва.

А мы з Альфрэдам Шутавым завіталі невялічкімі рацінамі ў гэты аднаўна аблюбаваны лясок. Не скажу, каб лёгка было падліць Альфрэда на грыбное палыванне. Ён доўга аднекуль заняўся, спынаўся на заўсёднае занятасць, ды любоў да прыроды дамагана. А трапіўшы ў лес, ён адчуваў сябе самым шчаслівым чалавекам на свеце. Мы многа хадзілі, азіраліся вакол, гаварылі. На плячы Альфрэда вісеў баян.

Вёсна, у якой ён нарадзіўся, была песеннай. Ды яна і цяпер

такая. Нават у суровы вайны час дзвючаты збіраліся на прыбач і сумавалі, нудзіліся па сваіх хлопцах, што недзе біліся з гітлераўцамі. Скардзіліся на лес, працуды зімоу кудзелю, саіданцыя ўдовы. Спявалі, крэдком вышчараючы вочы, жаліліся, што іх «шызакрыленныя галу-боўкі» не пераступяць больш парог роднай хаты, не ўсімхнуць да бодны, ні сярбом, сваім, ні дзеткам-малацтвам, ні горкай наліне — роднай жончачы. І ншда ад тых скартаў, шычмела сэрца.

Паэзія спявалі маладзіцы пра тое, як хтосьці з горачкі спусціўся і, можа, то іх мілыя ішлі. Яны тады вярталіся з ратных палёў, з далёкіх краёў, з цяжкіх паходаў. Вярталіся, ды не ўсе. Альфрэдаў бацька, на шчасце, вярнуўся, і пасяліўся ў іх ушалеці хаце радасці. А дзе радасць, там і песня. Сярод радасці і вяселля і кудра-нэй усмешкі на вачорні, алгодзі-лі небадольна душы. Спявалі жанкі, і твары іх мяняліся то лагоднелі, расквічаліся ва ўсмешках, нават дачасныя маршчыны разгладжваліся, то зноў суровелі, становіліся тужлівымі і крўботнымі.

Жабры, падшывананым ужо, ва ўсе вочы наглядваў хлапец з дзвючымі і хлапачымі карагод-на, заслухоўваўся песнямі пра пераіткі. А хлопцы давілі сваіх дзвючых-пераіткі і цалавалі іх употай, і людзі спраўлялі вяселлі. Не вяселлі, а сапраўдныя тэатралізаваныя відовшчы — на некалькі дзён, са сцэнкамі, з імправізацыяй на ходу, з песня-мі, сумнымі і вясёлымі, задум-лівымі і гарэзлівымі. А якія тамуці! Сапраўднае свята, памяць зберажэ іх на ўсё жыццё.

Вось так з малых гадоў і сутыкнуўся Альфрэд Шутаў з душой народнай — песняй. А падрос, падвучыўся — стаў прафесійным музыкантам і паехаў працаваць у Брэст. Там ён стварыў перы абсаўпрофе хор народ-най песні, які япер на праву лічыцца адным з лепшых на Брэсцкім. Гады тры таму назад

Іван Васільевіч без стукну ўвайшоў на веранду. Тут усё блішчала чысцінелі. Рэчы — стол, канапка, лавыны белы кудра, эмалёваная вядро, лыжы і нават старыя валенкі — сталі ў добра прадуманым парадку, які сведчыць, што ў доме жыве жанчына, адна, і што ў яе ўсім лад, які нікім не парушаецца, і душэўны спакой, калі чалавек не забывае ніводную дробязь. Вось толькі лыжы... Але чаму Надзя не можа хадзіць на лыжах?

Там выглед веранды некай адразу супакоў Івана Васільевіча. І ён вёсела, як ступае сусед усёду, пакуцкай востачкамі пальцаў у дзверы. Калі ласка, Захадзіце!

Голас не змяніўся, не пастарэў. Ён увайшоў — і яна спахолахла. Яна моцна спахолахла, убачыўшы яго. Збялела, адступіла ад адчыненых дзвярэй, што вялі з кухні на чыстую пелавіну хаты, нібы хацела іх авяцца за ім. Глядзела на яго са страхам і... маўчала. Ці, можа, яна здарэла, што са страхам. Але ўсё ж так не здалося ніколі. Але, яна змянілася, вядома, пастарэла. І некай прапсцела. Усё ў яе папрацела: валасы, вопратка... Раней валасы нібыта кучаравіліся, узвіваліся. А цяпер — акуратненька прычэсаныя, прыгладжаныя, скручаныя на патэлыці ў вядлікую куксу. Ён бачыў яе ў розным адзенні — у лахманах, у гімнасыёрцы, у лепшых сукенках. Гэтая даўгатавая чорная спадніца, просенная вынілава жакетка... робіць яе тыповай настаўніцай.

«Народніцай», — падумаў Іван Васільевіч без усмешкі і прывітаўся:

Сёння мы друком апошні нумар з новага рамана І. Шамякіна «Снежныя зімы». Пачатак глядзі ў № 72, 73, 74. Палкам рамана будзе апублікаваны ў наступных нумарах.

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Старонкі з рамана

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

Пятніца, 20 верасня 1968 года.

«СНЕЖНЫЯ ЗІМЫ»

ДЗЯРЖАЎНЫЯ П

Сярод твораў, вылучаных на атрыманне Дзяржаўнай прэміі БССР 1968 года, і сцэнарыяў і атрапаў Г. Паплаўскага «Здабытчыкі», пра якія мы пясалі ў нумары за 16 мая г. г. Сёння прапануем вам увазе лісты з гэтай серыі: «Здабытчыкі» (тытульны) і «Серабрысты хек».

ТЭЛЕСПЕКТАКЛЬ

«Крах», пастаўлены Беларускім тэлебачаннем па п'есе А. Талстога і П. Шчогалева «Змова імператрыцы», ужо мае сваю «экранную гісторыю». Яго не раз глядзелі жыхары Беларусі. Ён трансліраваўся і на Маскву. Прэса не абмінула яго сваёй увагай — рэцэнзіі, водгукі, рэплікі... Водгукі было многа — і захапляючых, і рэзкіх. А вось зноў даводзіцца глядзець «Краху». Сёння глядзім тэлеспектакль — ужо як вылучаны на атрыманне Дзяржаўнай прэміі Беларускай ССР.

Натуральна, што «Крах», — сур'ёзная работа Беларускага тэлебачання — прыцягнула такую пільную ўвагу. Работа рэжысёра Віктара Карпілава, калектыва актэраў, апэратара ўспрымаецца як цэласная па задуме і выкананні. Падзеі на экране, знаёмныя з гісторыі Расіі персанажы чым далей, тым больш цікавыя. І застаецца самае моцнае, дамінуючае ўражанне — здзіўленне тым, як мог увесць гэты накіп, што мітусіцца перад намі, усе гэтыя прайдзівствы і клікушы, шпіённы і наваўленыя прарокі, псіхалаты і авантурысты — як маглі яны кіраваць вялікай краінай, вяршыць лёс мудрага і магутнага народа! Гледзачы з напружанага увагай сочаць за тым, як імперыя ідзе да краху.

Назва літаратурнай першакрыніцы — «Змова імператрыцы» — стала сутнасцю тэлеспектакля. Спектакль часам і ўспрымаецца, як своеасаблівае серыя партрэтаў прагных палітыкаў «эпохі распуцішчыны», як

ПЕРАД СУД ГІСТОРЫ

канстатацыя іх нежыццязольнасці і іх краху.

Калі ўважліва сочыць за спектаклем, — улоўліваеш і яўныя недахопы творчага парадку: іншы раз рэжысёру здраджвае мастацкі густ, а да тэксту дадаюцца не заўсёды неабходныя рэплікі і каментарыі (хоць пэўна прырочыць супраць сямка прырочыць каментарыя наогул і манеры В. Карпілава — каментарыя ў прыватнасці). Здаецца і такое, што сёй-той з выканаўцаў губляе кантакт з партнёрам... Але недахопы можна лічыць другараднымі, таму што гледачом жужом праходзяць фігуры жывыя і ад таго яшчэ больш агідныя, страшныя — і разам з тым па-мастацку пераконаўчыя. Гэта галерэя тыпаў: прэм'ер ва ўрадзе — да смерці перапалоханы Штурмер (Г. Качаткоў); князь Андронікаў — халуй, здаецца, з калыскі, па прызванні (Ю. Сідараў); вытанчаны карнік вялікі князь Дзмітрый (І. Камароў); князь Юсупаў — чалавек са злавесным тэмпераментам і разам з тым душэўна інертны (Р. Янкоўскі).

Вырубава ў выкананні А. Шах-Парон стала вельмі шматзначнай фігурай: фрэйліна царыцы, у глыбіні душы перакананая, што менавіта яна — «першая дама імперыі», разбэшчаная душа пад маскай прыстойнасці, на-

скрозь прасякнутая і фальшам, змрочна небнае параджэнне часу і асяроддзя.

І, нарэшце, сама рыца Аляксандра Філіпава — Аліса Дармавіч (З. Браварская) — сцэнарыя і тэмпераментна заўсёды роўна і дакладна некаторых сцэнах такія актрысы і рэжысёры здраджвае і учувае меў у расцэне, і ў паводзінах і ў мімічных праяўленнях. Гіраецца не зматэрыяльна, а змова вобразна, што такая тоўка зніжае значнасць і паслабляе напружанасць сцэны тэлеспектаку і прыватнасці — сцэны і Мікалая П. Дармавіча і выкананні І. Дармавіча — адна з найболей кінэматычных і сцэнаграфічных выключнай тонкасці вершанасцю. Вобраз прарокі бяздарнага чэмнага абывацеля, вядома буйнага і злавеснага гульніка...

Але, бадай, з апрацоўкі работ «Краху», вылучаны на атрыманне Дзяржаўнай прэміі БССР 1968 года і рэжысёра Рамана Філіпава — на з найбольш вартыя і найбольш цікавай узнагароды, бо гэты раз артыстычна і дэ-

— Я пайду. Ты галодны? Ты шоў пехатой? О, божа. Як я пакіну цябе! Прабач, калі ласка...

— Ты просіш прабаўнення, як у чужога. А я — свой. І ўсё знайду сам.

— Але. Там малако, у шафчыку. У каморы сала... Не, я дам заданне... Скажу заучу.

— Не рабі гэтага! Я прашу. Навошта лішняе размовы?

— Ваня! Адзінае, чаго я не баюся — што скажучы пра мяне. Колькі было размоў — ты ведаеш.

— Ведаю. Аднак урок не зрываю. Няма прычыны.

— О-о!.. Няма... Не сумуй тут.

— Не буду.

— І паеш.

— Што-небудзь знайду.

Яна выйшла. А ён застаўся стаяць пасярод хаты і слухаць... цішыню. Не, цішыні не было. Галасы за акном... І ходзілі... Яны ўпарта адстуквалі: «не так, не так». Дзіўная гукавая асацыяцыя гэтая насцяржыла Івана Васільвіча. Можна, праўда, што не так? Што? Ён слухаў самога сябе, свой чуткі сейсмограф, які павінен запісаць усё хістанні. Нічога не запісала. Нерухома ляжалі пласты пацупцы. Цішыня. Усё такі цішыня — такая, што нечаканы стук дзвярэй арымуся ўздрыгнуць.

Вярнулася Надзя, паружавелая ад марозу і хвалявання, і таму здавалася памаладзелай.

— Што здарылася?

— Иван... Я падумала... У Віты, здаецца, фортак... Як яна будзе гаварыць з табою? Не, не; я не баюся. Яна — разумная. Але... але... каб ты ведаў... я і дагэтуль не сказала ёй... пра Свяцкага. Не магу, Як сказала ма-

лой, што яе бацька партызан... І гэта віч...

— Шуганогіч?

— Проста прыйшло на памяць чалавек, які загнуў. Добрага...

— Найлепшага з нас. Але і ты...

— Иван! Хіба я не помню! Але я не Іванаўна. У сорах чацвё сельсавеце. Я не магла інакш. Ле...

— Не, ідзі, — амаль жорсткі педагог, сказаў ён.

— Я пайду.

Зноў ён у адзіноце слухаў цішыню. Цяпер ходзілі адбівалі «так-так, так-так». Але гэта не так, гэта было як няўпэўненне наз на нейкія патаемныя думкі.

Вялікія фікусы, густыя гардыяновыя і ў хаце быў паўзмрочнаначная чэпльня, яна стварала невяк раслабляла цела і мозг.

Іван Васільвіч сеў на канапу, з прыбрала пасцелю, і тут адчуў, змарыўся — не спаў ноч, прагуляў станцыі. Цяпер толькі ўбачыў, што

на памірае дачка. Дзіць няшчасце, і вымірае. Танец за-свабоды, дружбы і танцы пастаўлены на. У ансамблі вылучыць каго-з выканаўцаў. Тут звыклых для істаў. Салісты ўсе. дзівосная пласты-дузычнасць арты-кія расказваюць аб краіне, аб цудоў-працавітым філі-народзе так про-ражальна, што, зда-ібы не танцы гля-слушаеш песню—

аўторна прыгожыя ансамблівыя танцы х плямёнаў, сюіта Я-Клара, у якой далёкія адгалоскі кх матываў. «Тага-апаваданне аб ініх Філіпінах — жанравыя сцэнікі,

на трэба сказаць сцэнах. Яны неад-частка танцаў і іраць на сцэну Філіпін — яркае

сіняе неба, смарагдавыя травы, рудыя барвы гор. Касцюмы зроблены без-дакорна. Кожная дэталі прадумана разумнымі і таленавітымі людзьмі. Гэта трэба сказаць і аб святле, якім пастаноў-шчыкі дасягаюць граніч-най выразнасці і жадае-мага настрою. Сціплыя дэкарацыі дапамагаюць узнавіць патрэбную аб-станоўку — вядуць гле-дачоў то на святочную плошчу, то ў шацёр пра-вадыра.

Вось ужо адзінаццаць месяцаў ансамбль «Бая-ніхан» у дарозе. Краіны Лацінскай Амерыкі, Анг-лянд, Швейцарыя, Італія... Расія была той прыця-гальнай сілай, з-за якой многія ўдзельнікі кінулі працу і пусціліся ў далё-кае і доўгае тур-э... Яны прывезлі ў нашу краіну праграму, якую паказалі гледачам дзяткаў краін і гарадоў. Вядома, вель-мі хваліваліся: яны знаё-мы з праслаўленым рус-кім балетам і ведаюць, што суддзі будуць стро-гія.

І вось Расія. Іх з захап-леннем вітаюць у Разані, Маскве, Ленінградзе... І, нарэшце, — сталіца Бе-ларусі — Мінск.

I. ІРЫНІНА.

АД КАМІТЭТА ПА ЛЕНІНСКІХ І ДЗЯРЖАЎНЫХ ПРЭМІЯХ СССР

У ГАЛІНЕ ЛІТАРАТУРЫ, МАСТАЦТВА І АРХІТЭКТУРЫ

Камітэт па Ленінскіх і Дзяржаўных прэміях СССР у галіне літаратуры, мастацтва і архі-тэктуры пры Саевце Мініст-раў СССР павадамяляе, што прымём работ на атрыманне Ле-нінскіх прэміі 1969 года за канчываецца 16 кастрычніка г. г.

Прымём кандыдатур на атры-манне Дзяржаўных прэміі СССР 1969 года працягваецца да 15 снежня г. г.

ПРА ЛЮДЗЕЙ НАЙВЯЛІКШАЙ САМААХВЯРНАСЦІ

«Яны правялі найвялікшую самаахвярнасць і сваім гераіч-ным тэарэтычным метадам барацьбы выклікалі здзіўленне ўсяго свету, — пісаў аб наро-давольцах У. І. Ленін. — Несум-ненна, гэтыя ахвяры загінулі нездарма, несумненна, яны са-дзеінічалі — прама або ўско-на — далейшаму рэвалюцый-наму выхаванню рускага наро-да».

Легендарным Пяроўскай, Жалыбава, Кібальчычу і іншым народавольцам прывечаны новы кінатвор «Соф'я Пяроўская», які стварылі кінадраматург Юргені Габрыловіч і рэжысёр Леў Арнштам на студыі «Мас-фільм». Кампазітар — Дзмі-трый Шастаковіч.

На прэм'еры ў Мінскім ДOME мастацтва прадставіў фільм прысутным народны артыст БССР, акцёр тэатра імя Я. Ку-палы Віктар Тарасаў выканаў ролю Жалыбава. У іншых ро-лях здымаліся вядомыя арты-сты тэатра кіно Аляксандра Назарава, Кацярына Райкіна, Кі-ра Галаўно, Уладзіслава Стр-эльчык, Яфім Каплян і ін-шыя.

I. РЭЗНІК.

СЦЬ

ую за камплімент. Чырвань зрабіла дзяўчыну прыга-раўда, чаму вы так рана на пенсіі?

Здаровы. Абараняў травы. Я? Якія травы? — не зразумела авыя. Якія хацелі заараць і пасеяць кукурузу.

у калгасах, і за гэта вас паслалі на арацей кажучы, вы некаму пера-ныма. Але і такое тлумачэнне спро-се больш складана. Як заўсёды ў

пенсію вам не хацелася? хацелася. цяжка?

Ільвіч зразумеў: Віталія падумала, дарылася нядаўна і што праз гэта — адвесці душу.

За паўтара гады я ўжыўся ў сваю ю. Як ужываецца акцёр. Няньчу ўжу на паляванні... сый жанаты? аёйшая дачка замужам.

што яна спытае: колькі ў вас дзя-тала. Занялася кухоннымі справамі. танаваў памагчы ёй. Адмовілася.

у пакой, знарок не зачыніў дзверы газіраў за дзяўчынай. Яна рабіла ўсе альнай павольнасцю, у глыбокай за-а. Пра што яна думала? Гэта сур'ёз-Гнепакоць Івана Васільвіча. Няхай яна была калючай, насмешлівай, як сустрэчы, нават непаважлівай.

Грохі ажывілася, калі накрывала на уу чыстай палавіне хаты, дзе госце ад, што ўся ўвага яго занята кніж-ажэрцы.

а сабрала багаті: капуста, гуркі, брусніцы, патэльня яэшні, якая ўсё зіта сквырчэла і нападняла хату пахам. Над галеркамі ўзвышалася ад шампанскага з амаль чорнай, як адкасцю.

запрасіла гасця да стала, села сама гасцінна напоўніла шклянкі на-д ільвіч узняў сваю шклянку, ска-п'ю за цябе, Віта. Я рады, што бачу а. За твае поспехі, за шчасце! Будзь

алія не дала яму выпіць. Яна ска-навідзела вас. Тады, дзяўчынкай... ўся мая дзіцячая істота. Потым вы рапцалі на вочы, і я амаль забыла-Калі сёння мама — божа! якая лена! — сказала мне ў школьным што прыхаў партызанскі таварыш,

ася, што гэта вы, і ў мяне калыхну-рае... Пратэст ці што... Але потым, што мама кахае вас... што яна за-Арнай гэтаму каханню... Яна была магла выйсці замуж, прывесці мне

Гакое каханне нельга не паважаць. наставале выступала супраць са-дартывала вам... Сёння, ідучы са-нічога не буду распытваць пра ва-ы з мамай. Разумею. Не малень-бяйцайце, што вы будзеце са мной-ырыць і будзеце гаварыць, як з да-ўвекам.

Ільвіч адчуў, што перасохла ў ро-казаму — кінуў галавой: абяцаю. а вам адно пытанне. Вы адкажыце яна не прасіла — патрабавала.

Ільвіч паспрабаваў усміхнуцца. зра: рулася, — але ўбачыў, што настой-ныцы калышача — рука дрыжыць. шклянку на стол. абмой бацька?

рэдактар Н. Е. ПАШКЕВІЧ.
ная калегі: З. І. АЗГУР, В. М. АЛАДАЎ, А. Ц. БАЖКО [намеснік галоўнага рэдактара],
Ян. А. І. БУТАКОЎ, Р. С. БЯРОЗКІН, К. Л. ГУБАРЭВІЧ, І. М. ДАБРАЎЮБАЎ, В. У. ІВА-
Т. КАЗЛОЎСКІ, П. М. МАКАЛЬ, У. Л. МЕХАЎ [адказны сакратар], Р. К. САБАЛЕНКА,
РОВА, М. Г. ТКАЧОЎ, Ю. М. ЧУРКО, Р. Р. ШЫРМА.

а і мастацтва» выходзіць у аўторак і пятніцу.

С І ТЭЛ'ФОНЬ: г. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмнай рэдакцыі — 3-24-61, намесніца галоўнага рэдактара — 3-25-25, аддзела галоўнага рэдактара — 3-21-53, аддзела мастацтва, архітэктуры, вытворчай эстэтыкі — 3-24-62, аддзела публіцыстыкі — 3-24-62, аддзела культуры — 3-22-04, аддзела інфармацыі — 3-44-04, выдавецтва — 6-25-19, бухгал-тэра — 6-25-87.

атура і искусство» — орган Міністэрства культуры і праваўлення Саюза пісателёў

ТЭЛЕБАЧАННЕ

20 верасня

Першая праграма, 9-30 — «Тэлебачанне — школе», 10-ы клас. «Культура БССР за 50 гадоў Савецкай улады». 10-05 — тэлевізійныя навіны (М). 10-15 — для дашкольнікаў і малодшых школьнікаў. «Дзецім пра зверанят». Перадача з Ленінграда. 10-30 — «На палях краіны» (М). 11-00 — «Гісторыя майго глупства». Мастацкі фільм (М). 15-05 — праграма перадач. 15-10 — школьная фільма-тэка. «Веспасажніца». Мастацкі фільм 16-55 — «Навіны». 17-05 — насустрач 50-годдзю БССР і Кампарты Беларусі. «Тэхніка другога паўвеку». 17-35 — фестываль дакументальных фільмаў прысвечаны 50-годдзю БССР і Кампарты Беларусі. «Урок даўжынёю ў год». 17-55 — для дзяцей. «Жыццё выдатных людзей». Л. Ландау. 18-25 — «5+2». Штодзённыя агляды. 19-00 — «Незвычайны атэль». Кінаарыс. 19-30 — насустрач 50-годдзю БССР і Кампарты Беларусі. Заключны канцэрт, прысвечаны закрыццю дзён Брэсцкай вобласці ў Мінску. 21-30 — «Звычайны фашызм». Дакументальны публіцыстычны фільм. 23-45 — «На сон надыходзячы».

Другая праграма, 17-00 — тэлевізійныя навіны (М). 17-10 — опера М. Кавала «Апошні катэр». Тэлевізійны спектакль (М). 18-00 — для малодшых школьнікаў. «Вясёлы гарадок» (М). 18-30 — «Бессмяротнасць». Памяці 26 бакінскіх камісараў (М). 19-00 — праграма каляровага тэлебачання. «Клуб кінападарожнікаў» — (М). 20-00 — старонкі музычнага календара (М). 20-15 — «Эстафета навін» (М). 21-15 — канцэрт рускага народнага аркестра імя В. Андрэева. Перадача з Ленінграда. 22-00 — «Твая актрыса». Да 100-годдзя з дня нараджэння О. Л. Кніпер-Чухавіч (М). 23-00 — «Клічуць дарогі далёкія» (М). 23-30 — «Танцавальная зала». Перадача з Таліна. 24-00 — «Толькі факты». Праграма перадач.

21 верасня

Першая праграма 8-25 — праграма перадач 8-30 — для студэнтаў тэхнікумаў. «Дэталі машын». 9-00 — «Гімнастыка для ўсіх» (М). 9-45 — тэлевізійныя навіны (М). 10-00 — «3 дні нараджэння!» (М). 10-30 — «Смаленскія дарогі». Тэлевізійны нарыс (М). 11-00 — у эфіры — «Малодосць». Перадача з Рыгі. 11-15 — вiктарына «Круглы год» (М) 11-45 — «Сустрэчы з майстрамі тэатра». Народная артыстка РСФСР Ц. Л. Жансурсава (М). 12-45 — фестываль дакументальных фільмаў прысвечаны 50-годдзю БССР і Кампарты Беларусі. «Наш клас праз год». 13-05 — гісторыя Алімпійскіх гульняў. «Ад Афін да Мехіка». Спартыўны агляд. 13-40 — музычная шкатулка. 14-00 — «Народны кантроль». Тэлевізійны часопіс Уключэнне Брэста. 14-40 — «Усё пачынаецца з музыкі». Фільм-канцэрт. 15-20 — «Дарогі бацькоў». Пра IV Усеагуны злет удзельнікаў паходу моладзі па месцах баявой рэвалюцыйнай і працоўнай славы савецкага народа. 16-10 — дзіцячы экран «Сайманная вясёлка». Тэлевізійны фільм. 16-40 — «Сельскі вяснік». 17-00 — «Масква—Берлін». Тэлевізійная пераклічка (М). 18-00 — «У свеце слоў вобразаў фарбаў». Тэлевізійны альманах. 19-00 — «Кар'ера авантурыста». Мастацкі фільм. 20-30 — «Час». Інфармацыйная праграма (М). 21-00 — «Па вашых просьбах». Канцэрт. 21-40 — «Нацыяналізм супраць камунізма — стратэгія імперыялізму». Выступленне каментатара Г. Ф. Шымава. 22-00 — «Вылікаем агонь на сябе». Тэлевізійны мастацкі фільм. Чацвёртая серыя.

Другая праграма 12-45 — «Здароўе» (М). 13-15 — для старэйшых школьнікаў. «Кампанела». Прэм'ера тэлевізійнага спектакля (М). 14-15 — у эфіры — «Малодосць» (М). 15-30 — праграма каляровага тэлебачання (М). 18-00 — «Малодзёжны фестываль мастацтваў». Да 50-годдзя ВЛКСМ. Перадача з Таліна. 19-10 — «Дзе трэці кароль?» Мастацкі фільм (М). 20-30 — у свеце навук. «Шляхам гуманізму». Кінаарыс. 21-00 — музычная праграма (М).

22 верасня

Першая праграма 8-25 — праграма перадач 8-30 — для студэнтаў тэхнікумаў. «Тэарэтычная механіка». 9-00 — «На зарадку станавіся!» (М). 9-15 — тэлевізійныя навіны (М). 9-30 — «Будзільнік» (М). 10-00 — «Здароўе». Навукова-папулярная праграма. 10-35 — на атрыманне Дзяржаўнай прэміі БССР Гравюры А. П. Асецкага. 11-00 — «Хто з дзесяці мільянаў?» Алімпіада для сельскіх школьнікаў (М). 12-00 — для школьнікаў. «Шахматы і палкародцы». Перадача вядзе заслужаны майстар спорту СССР К. Зварыкіна. 12-30 — для дзяцей. «Атрад Трубацова змагаецца». Мастацкі фільм. 14-00 — «Музычны кіёск» (М). 14-30 — для воінаў Савецкай Арміі і Флоту (М). 15-00 — першы-ство СССР па хакеі. «Спартак» — «Крылы Саветаў» (М). 17-00 — першы-ство СССР па футболе. «Тарпеда» (Масква) — ЦСКА. У пералынку — тэлевізійныя навіны (М). 18-45 — праграма каляровага тэлебачання (М). 20-15 — «Сем дзён». Міжнародная праграма (М). 21-00 — чалавек і прырода. «Ціхія крокі восені» Кінаарыс. 21-10 — насустрач 50-годдзя БССР і Кампарты Беларусі. «Ініцыятыва і творчасць у сацыялістычным спаборністве юбілейнага года». Выступленне стар-шыні Беларускага рэспубліканскага саюза прафесіянальных саюзаў І. М. Макарава. 21-30 — фестываль мастацкіх фільмаў прысвечаны 50-годдзю БССР і Кампарты Белару-сі. «Чырвоная лісце». 23-25 — «Толькі факты». Праграма перадач.